

»Народ« излази свакога дана по подне.

Штампарија се налази у улици Коломбе број 6.

Власник
КРСТА Љ. МИЛЕТИЋ

НАРОД

Рукописи се не враћају.

Огласи и белешке наплаћују се по погодби.

Редакција је у улици Коломбе број 6.

НОВА ОФАНЗИВА

На западном фронту оцртава се и трећа офанзива. Према последњим коминикима, Немци су напали на целом енглеском фронту, преносећи нарочито удар на десно крило енглеских трупа, које штите Французи.

После малог затишја у коме се завршавала последња фаза друге, већ заустављене, немачке офанзиве, Немци чине и трећи покушај да изврше пробој у правцу Амијена, на терену сливова Соме и Авре.

Важност Амијена и као базе и као стратегијског објекта довољно је наглашена, али овај трећи офанзивни покрет Немаца чини га још важнијим тиме, што Немци имају ту према себи енглеске армије, које они, како је то већ од Немаца објављено, имају да разоружају и униште.

Према стању ствари, у овој огромној битци, где Немци сада уносе и покрет, као тактички елемент, успех би могао и припасти Немцима само тако, кад би они могли извршити све у оном времену, у ком се предвидело. Међутим ствари стоје другачије. Они и сами признају, да отпор постаје све већи што се више приближавају великим саобраћајним путевима; а из нађених наредаба, утврђена су огромна задоцнења, која су од генералисима Фоша потпуно искоришћена.

Сада Немци имају пред собом уједињене

армије Француске и Енглеске, иза којих су још неупотребљене савезничке резерве, које се могу ставити у покрет завидном брзином, коју омогућава богата саобраћајна мрежа.

Било да Немци наставе своје нападе на истом сектору где су их и отпочели, било да их пренесу на други, они морају претрпети опет слом.

Скорашња њихова два неуспеха које и сами признају, неминовна дезорганизација избицавањем 600.000 људи из строја, пометња која је услед тога морала напустити — имају као пандан: јединство команде, нетакнуте резерве, прибрану одлучност и високо уверење да се брани цивилизација од варвара.

»Ils ne passeront pas!«

ИЗ ЧЕШКЕ

Рим. — Из Цириха: Власти су забраниле сваки скуп, због нереда који су избили у Прагу. Гувернер Чешке издао је полицији наредбу, да забрани сваки збор, па ма се употребљило и оружје, и да сматрају као кривце вође радника ако се прекрши ово наређење:

1). Забрањује се манифестовати на начин који би био у корист Споразума.

2). Забрањује се говорити о придружењу Словачке Чешкој.

3). Забрањује се свака агитација, противна савезу Немачке и Аустрије.

4). Апсолутно се забрањује свака демонстрација противу аустроугарске државе.

5). За говоре о миру, забрањује се акција противу мира са Русијом, као и да се има друго мишљење које би се разликовало од званичног.

ЈАПАНСКИ ЗАХТЕВИ

Јапански лист »Кокумин Шимбун«, орган министра Тераучи, пишући о јапанској интервенцији у Русији, каже: »Војска једне државе не може да се премешта као обичан путник. Онда где она дође она намеће своју власт. Крајеви Француске, на којима се налази енглеска војска, у ствари су енглески посед. Ако би Јапан послао трупе у Русију, тај би крај имао да буде у његовој власти. И Француска и Италија, кад би примиле јапанску војску, биле би исто тако у јапанској власти делимично. Ако Русија или Италија желе да виде јапанске трупе где долазе к њима, треба да буду готови да се одреку једног дела своје територије и да је уступе Јапану.«

ЗВАНИЧНО ПРИЗНАЊЕ

Париз. — Јављају из Базела: У великој комисији Рајхстага министар војни интерпелисан је од разних група о војној ситуацији. Министар је изјавио, што је са свим природно, да је добра, али је у исто време признао огромне губитке у последњим борбама.

»Официри, каже он, доказали су понова своју верност. Истина је да су неке јединице изгубиле две трећине командира чета, али су

ови губитци потпуно нормални.«

Министар је затим изложио жалосно снабдевање у току офанзиве.

ЗАПАДНИ ФРОНТ

Рим. — Париски дописник »Епоке« јавља, да су аустријске трупе приспеле у Белгију. Налазе се у Лиежу, Анверсу и Гану и чекају наредбу да отпутују на фронт. Ове су трупе сачињавале војску за маневрисање у будућој офанзиви на италијанском фронту. Данас услед развитка догађаја у Фландрији, пренесене су у Француску.

Према вестима немачка је врховна команда морала апеловати на аустријске трупе због великог исцрпљења својих резерви.

ПОМОРСКИ ПРЕПАД

Лондон. — Извештаји о нашем препаду на Зебриц и Остенде до носе и ове детаље:

Приликом искрцавања растерали смо на бајонет немачке маринце, и пошто смо десетковали један део немачке обалске посаде, заробили смо им топове. Одељења која су се искрцала бацила су динамитом у ваздух све објекте од војничког значаја. Експлозије су биле јаке, а нарочито експлозија једног старог немачког сумарена. Официри изјављују, да је брод »Брисел«, који се налазио у пристаништу торпиљан, као и две старе крстарице, које су покушале да се спасу у уласку канала за Бриц и ту потону-

ле. Потребно је месецима радити, те да се пролаз ослободи.

Најзначајнији успех у овим операцијама имали су енглески сумарени. Два наша најстарија сумарена, пошто су се приближили вијадукту, који везује моло са обалом, метули су 10 тона експлозива и бацили га у ваздух и тиме су спречили долазак Немаца са обале.

Три до четири стотине људи се искрцало и приближавало се немачким батеријама заклањујући се колико се могло од артиљери-

ске ватре. »Виндиктив« је погођен са неколико топовских метака.

За 25 минута извршен је задатак за затварање пролаза: направили смо пролом од 20 јарди у молу Зебрица; као и спустили смо у канал две старе лађе пуне цемента.

НОВА ПРОГОНСТВА

Берн. — Поред изгнанства мајке аустријске царице, и многе друге високе личности с бечког двора биће прогнане, по изричном захтеву цара Вијема.

УСТАНАК У СРБИЈИ

Седница Народне Скупштине од 12-IV 1918 (званично) — Данас на дневном реду одговор Председника Владе на интерпелације Илије Илића и Светозара Ђорђевића и другова о побуни у Србији. У дипломатској ложи сви савезнички посланици. Пошто су интерпеланти Ђорђевић и Илић образложили своје посебне интерпелације, Министар Унутрашњих Дела Г. Љуб. Јовановић, коме је Председник Владе уступио одговор на ове интерпелације, почиње излагати тужне догађаје који су се прошлога пролећа десили у поробљеној нам Отаџбини. Још од најстаријег историјског доба па до данашњих дана Бугарска је грамзила за оних што није њено. Она и сада полаже уображено право на Мађедонију коју су Турци од нас а не од Бугара освојили и коју смо од Турака ослободили ми, а не они. Да преваре свет о тобожњим правима, фалсификују документа, пишу разне чланке и издају произвољне карте. Ми имамо

нешто јаче од свега тога: живот народни.

У освајачкој незајакљивости они тврде да је њихово и Поморавље, Тимок, Крајина, и јужно Поморавље са Врањом. Они су и за садањег министра председника, који је рођен у источној Србији, рекли да је бугарски отпадник, као што су доказивали и за нашег прослављеног јунака Краљевића Марка да је Бугарин, а тако исто и за Хајдук-Вељка, пошто су они рођени и делали у крајевима за које они веле да су њихови. Беле-Кулу, код Ниша, подигнуту од костију Синђелићевих јунака пахих за Слободу, Бугари ипак не могу да униште, јер цео свет зна да она није подигнута од бугарских глава. Могу Бугари уништити у нашој земљи све, и старе и нове споменике наше, али за њих цео свет зна и они остају српски.

Па и 1912, када смо ми ослобађали Мађедонију, они тамо нису били, као што су то требали по уговору, већ су отишли у Тракију. Познато је, колико се

ако то можда не казују, — јер гледају у нешто лепо. Они у том лепоме које воле, воле и вас. Зашто им замерити?

...И старац прича. Верујте, то није с тога само да се речи нижу. Они сад већ виде ону велику разлику... коју ви још не видите, коју ваша млада памет не би ни могла да схвати... али они би хтели да ви то ипак схватите, па причају, — и пошто се то тако тешко може да објасни, и само многим речима, то они говоре повише, али само с тога што би хтели да ви то све разумете.

Они би хтели, да ви будете срећнији него што су били они.

Речи се нижу и ти их слушаш сад већ пажљивије. Старачка је глава погнута под теретом времена, а

испод проређених белих власију. А што су више ове власи беље и што их је све мање, глава се све сниже спушта. Јер бела влас је тим тежа што је мање има.

И ти гледаш у ову противуречност живота, толико противуречну, па ипак толико разумљиву.

Ти сад већ посматраш са већим интересовањем. Теби се чини да та глава није више толико ружна и почиње те све више занимати. Има тренутака, кад са ње, са њених усана, са њеног чеља, са њене беле косе, из њених заблесталих погледа избија нека светлост савести и искуства која озарава и твој дух неком новом, до сад непознатом свешћу. Ти слушаш и посматраш:

Свака бора једна неостварена жеља, сваки осме-

јак једна неповратна успомена, сваки поглед једна пропала нада, сваки уздах једна пушта мисао, свака реч једна гомила дугих искустава.

Немојте заборавити, да ми тим древним причама имамо да захвалимо за један велики део историје учитељице живота.

Ми данас не бисмо разумели много шта, да нам није било тих староставних гатки, тих старовечних искустава, тих стародревних успомена, — тих добронамерних савета.

Они говоре о далеком добу, о првом детињству човечанства, о његовој тамној младости.

И прича траје.

Пред твојим погледима пролазе слике из сутона. Твоје очи зачуђено виде

ФЕЛТОН

О СТАРОСТИ

— Афоризми Стев. Матијашевића —

AMORE ET LABORE.

О ти неискусни! Ти пређе ниси помишљао, да је ова лагана старост била лагани ход у смрт.

Јеси ли слушао дрхтави глас искуства? Јеси ли поштовао искуство? И ако ниси, јеси ли се користио кад год њиме? И ако јеси, да ли си помишљао, зашто његов глас дрхти? О не само од старости, него и од оне велике, велике тајне, која се са све већим богатством искуства све више замрсује, све више постаје непрозрачнија, све мрачнија, и опет све више расте, и тако својим дивовским корацима иде даље — у мрак, у најнепронијљиви-

ју дубину времена и вокова.

Тамо ћеш и тако ћеш и ти.

Слушао си, дакле, дрхтави глас искуства. Старци воле да причају. А они више воле да причају млађима, много млађима од себе. Зашто им замерити? Оно што им је некад била будућност, то је данас ту. Па и ова мала, слаба садашњост им се полагао завршава. Оно што је за вас садашњица, то је за њих прошлост. А она је била лепа, јер је била налик на вас, и била је пуна уздања. Они гледају у вас радосним погледима, — и

они размећу са комитама својим, али ни једна њихова пушка није опаљена на Турке за ослобођење Македоније. И тада, јурећи за Солуном и пролазећи кроз Македонију, као и у мучком нападу 1913 они су према становништву, докле су у први мах успели доћи, понашали не као браћа, већ као бругални завојевачи палећи и рушећи насеља, док смо ми друштво радили проливајући крв за ослобођење своје браће по Македонији, Босни и Срему.

По том предизи на читање извештаја и докумената о побуни и зверствима, почињући са списковима побивених лица и породица у Македонији, а по том о појединачним злудинама и зверствима и по осталим крајевима под Бугарском и Аустријом. Чита исказе сведока очевидача разних народности. Затим говори о побуни у Топлици и оближњим крајевима изазваној насилним регрутовањем и узимањем у војску лица од 18—35, године. Безпштедином реквизицијом и бруталношћу бугарских власти прво се побунио сам народ, па је затрпао и од војвода: Косте Пећанца, Војиновића и осталих, који су се налазили по околним планинама са мањим четничким трупама да народ дигну и руководе. Устанак је првих дана имао успеха, Устаници су потукли и заробили бугарске и аустријске војнике, поседа и одреде у више места и допрли до самог Ниша где су наишли предвише бугарских, аустријских и немачких дивизија. По укупењу устанка настала је освета над народом о чему чита сведочење учасника и разних других лица, српских бегунаца, Бугара, Руса, и Грка који то сведоче као и о другим недељима Бугара, Аустријанаца и Немца по разним нашим крајевима.

За време читања многих посланици бришу сузе као и слушаоци по галеријама.

У подне седница прекинута и закавана за после подне када ће Господин Министар продужити читање докумената.

ПОСЛЕ ПОДНЕ

После подне Министар Унутрашњих Дела продужује излагања о побуни и зверствима, која су попустила, када је Пећанац са четницима прешао у Бугарску, те су и Бугари осетили шта значи кад се упали кров над главом. Износи осуду тих зверстава и у самим парламентарима у Бечу и Пешти, и осуду европског јавног мишљења. Они мисле да ће нас моћи уништити, али неће успети. Срби су 924 г. били сатрвани, па се под Чаславом двојице и завојеваче отераше. Крајем 17. и почетком 18. века Аустријанци учинише наше земљиште покрштеном рагом са Турцима, и предање је остало, да после тога за 30 година у Шумадији ни петак није запевао.

Па ипак после тога Србин устаје; прво под Кара-

ђорђем а после под Милошем. Ни сада нас не могу истребити нити нама завладати.

Утисак министрових излагања био је силан. После говора посланика Борђевића, Илије Илића, Митића, Вуксановића, Благоја Илића, Стојана Костића, Вучинића, Јоксимовића, Српкиновића и Косте Марковића, који су осудили зверства Бугара и Аустријанаца, Скупштина је донела ову одлуку:

»Народна Скупштина је саслушала с Дубоком болом саопштења Владе о страховима и ужасима, почињеним у Јужној и Источној Србији. Клањајући се с побожним поштовањем сенима невиних жртава, које падоше у одбрани народне чести и имена, Народна Скупштина скреће пажњу свега цивилизованог света на паћенички живот једног витешког племена, које се нагло и систематски истребљује. Прелазећи на дневни ред, Народна Скупштина шаље изјаве дубоког саучешћа ожаложеним и увдељеним породицама и изразава пијетета палим жртвама и нада се да ће хумани свет притећи у помоћ српском живљу.»

По предлогу Драговића и Борђевића решено је, да се одржи свечан помен палим жртвама како овим у Србији тако и палим борцима за слободу из свегашег Тројменог Народа.

НЕМАЧКА И ИСТОК

Париз. — Под именом Друштво Рикнер за трговачку пловидбу на истоку и Трговачка германско-руско пловидба, обривана су у Хамбургу ту скоро два нова поморска удружења са ограниченим капиталом, за чисто трговачке послове и пловидбу између Немачке Истока, Балкана и разних тачака у Русији. Директар ових удружења је Алберт Рикнер, пређашњи директор Линије Рикнер.

СПОРАЗУМ ГОТОВ?

Париз. — Јапан је најавио да ставља на расподожјење Америци све своје бродове. Јапански народ готов је да ради заједнички с Америком. Јапан ће предузети све потребне мере за акцију у Сибору, у погодном моменту.

ИЗ РУСИЈЕ

Лондон. — Јављају из Петрограда: Руски ратни бродови добили су наредбу, да се врате у Кронштадт, има већ 15 дана. Немци траже да торњери, трансигорни и други бродови напусте Або и дођу на једно од Аландских Острва.

Париз. — Из Петрограда: Немци настављају напредовање на Криму.

Париз. — Јављају из Токија: Болшевици проширују своју акцију у Манџурији према западу. Они су принудили јапанску колонију, која је живела у близини Амура, да отикује, што је изазвало у Јапану јаку узбуђеност.

Берн. — Турци у својем наступању на Кавказу убијају не само Грке и Јермене већ и свештеничке америчке мисије.

ОБЈАВА РАТА

Њујорк. — Прекјуче су биле живе дебате у Сенату о питању објаве рата Турској и Бугарској. Више сенатора изразили су своје изненађење што Америка још није објавила рат овим земљама. Говорници сматрају да је данашња ситуација аномална, јер Америка и ако је у рату са Немачком, одржава и даље пријатељске односе са немачким савезницима.

Јуче је требало о овоме да се гласа у Сенату. Сматра се као врло вероватно, да ће бити усвојен предлог сенатора Кинга и да ће одмах затим бити објављен рат Турској и Бугарској.

Дневне Вести

ПРОПАГАНДА

На Универзитету у Клермон Ферану у Француској, држао је у марту месецу г. др. Никола Вулић професор београдског универзитета још три јавна предавања. Српска савремена лирика, Савремена роман и

ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈИ

ФРАНЦУСКИ КОМИНИКЕ

Јужно од Соме жестока артиљеријска борба. У току ноћи Французи су извршили више испада на разним тачкама фронта, нарочито у пределу источно од Ласињи, између Миете и Ене, у правцу Безоново, у Еларжу, Лорену и у Вегезима, и задобили заробљеника.

23 сата — Јутрос су француске трупе извршиле контранападе на немачке линије од Елзеса до јужно од Лисе, и упркос одлученом немачком отпора, успеле су да поврате знатан део терена, који је непријатељ био заузео јуче. Французи су заузели Ле Мониман јужно од Виљер Бретоне, продрли у шку у Ангер ан Сантер и освојали западни део села.

Битка, која је трајала цео дан и још траје, нечувено је жестока. Немци су покушавали, да одузму французима по сваку цену задобљени терен упркос знатних губитака, које им је при сваком покушају нанела француска ватра. Нарочито у северном делу цума Ангар непријатељ

приповетка. Земља и народ српски.

ИТАЛИЈАНСКИ ЈЕЗИК

Да би се омогућило нашим студентима, који се сада у знатном броју школују у Италији, да на тамошњим школама са успехом продуже своје студије, неопходно је било потребно створити им могућност да што пре савладају италијански језик. У том циљу наш просветни одбор у Риму, иницијативу на пуно предсудетљивост ректора тамошњег универзитета, образлагао је већ овај курс, који већ месец дана држи г. Мподраг Ристић професор, у једној универзитетској учионици.

ПРОТИВ ЈЕВРЕЈА

Берн. — Из Кракова: Избили су озбиљни нереди, који су у главном уперени против Јевреја. Маса је порушила јеврејске радње и опљачкала све што је нашла. Зауостављани су трамваји и скидани са њих Јевреји. Нереди су се раширили по свим квартовима и има много мртвих и тешко рањених. Полиција није ништа предузела да спречи ове нереди.

ПОШТА ЗА СРЕМЈУ

Војислав Илић поткивач бр. п. 222 јавља својој жени Станици у Тополи, срез јасенички, окр. крагујевачки, да је са Луком Лукићем, Спасојем, Милошом, Ловом, Светиславом, Савом Љубомирком, здраво. Моде за извештај од својих породица јер одавно им се не јављају.

Јовиша Срећћ обвез. штаба брд. арт. пука бр. 315 моли суд општине Рибашевске, срез и округ ужички, да извести фамилије да су доле имповни живи и здрави и то:

је 7 пута бадио своје батаљоне у борбу, али није успео да принуди на одступање храбре француске трупе. Борба је била исто тако огорчена у селу Ангар, које је у два маха прешло из руке у руку.

На јужној обали Лисе Французи су такође заузели Верже и задржали га упркос немачким напора.

БОЛУНСКИ ФРОНТ

Енглески су авијатчари бомбардовали логоре и депое у пределу Сереза. Српски авијатчари напали су на један логор у пределу Мале Рупе.

ЕНГЛЕСКИ КОМИНИКЕ

На фронту Бајел-Холбек, после упорне борбе против много најмоћније снаге, која је борба трајала цели дан, савезничке трупе су морале да напусте терен и непријатељ је узео Кемел. Борба се наставља на фронту Дранутр Кемел и Вирстрату.

Извели смо једну малу операцију преконоћ западно од Мервила, и добили 50 заробљеника и 3 митраље. Непријатељска артиље-

рија активна на целом фронту од Лисе до Живенши.

Јужно од Соме, наше су трупе протерале непријатеља који се био задржао на положајима југоисточно од Виљер Бретоне.

Доцније — Северно од Лисе бесно се наставља битка од сектора Дранутр до канала Ипр. Непријатељ је заузео брежуљке код Дранутра и Кемела, а тако исто и село. Непријатељ јуче нападао са 9 дивизија. Јутрос су Енглези и Французи вршили контра напад и успели да крену напред. Доцније је непријатељ обновио своје нападе, притискујући нарочито сектор од Локр до Ла Клит и с обе стране канала Ипр—Комин. Код Ла Клит напади после упорне борбе у којој је непријатељ одби-

НАЈНОВИЈЕ ВЕСТИ

Берн. — Из Минхена јављају да је у Немачкој избио велики покрет против Јевреја.

Берн. — Југословенски клуб захтева од владе да демобилише све Словене, старије од 42 године.

БЕРН. — Аустријска штампа говори о новом војном закону у Енглеској, врло је песимистички расположена у исход борбе.

Берн. — Тиса је у угарском Сабору изјавио, да ће савез са Немачком остати и после рата.

Париз. — Јављају из Јаша »Танус: Ситуација на заузетој територији остала је иста и после закључења мира. Шест дивизија немачких продужују окупацију земље. Немци ће и даље имати контролу администрације и задржаће право реквизиције. Утисак званичних кругова у Јашу је, да нови услови прелазе по строгаости најнесмиштљивијих предвиђања. Конвенције о експлоатацији петролеумских извора, експлоатацији железница, као и снабдевање жита нису још утврђене.

Берн. — Из Пеште: На митингу, приликом ономадашњег једнодневнот штрајка у Пешти, било је више од 100.000 манифестаната.

Париз. — »Еко де Пари:« добија из Женева: Денеце из Беча јављају да су великом експлозијом и пожарима разрушене огромне фабрике муниције и експлозива у Блумау.

Цирих. — Из Беча: Министар спољних послова Буријан приликом примања чиновника свога ресора, изјавио је: »Кад је граф Чернин примао дужност, био је објавио, да ће политика, коју сам ја водио, остати непромењена, и сада, кад он напушта ову дуж-

ност, ја такође изјављујем да ће моја политика ићи истим путем као и Чернинова. Верни савезу, пуни поуздања у војску, борићемо се, докле будемо принуђени држањем противника, али ћемо ипак имати у виду да одлучно радимо за мир.»

Атина. — Пуковник Валетас, који је дошао из Герлица, ухапшен је.

Берн. — Из Беча: Команда аустријских трупа на западном фронту за сада је у Бриселу.

ИТАЛИЈАНСКИ КОМИНИКЕ

У Вал Арса наша су оддељена прошла кроз три реда непријатељских жича, и изненадила непријатељске предстраже у Вал Морбиа и у Вал д'Асо, заробивши једног официра и 18 људи. Артиљеријски двобој на Азиагу и у долини Бренте. Наше су патроле проузроковале пожар и експлозију у непријатељским батеријама на Азиагу и Фоци. Оборена су два непријатељска аероплана.

јност, ја такође изјављујем да ће моја политика ићи истим путем као и Чернинова. Верни савезу, пуни поуздања у војску, борићемо се, докле будемо принуђени држањем противника, али ћемо ипак имати у виду да одлучно радимо за мир.»

Атина. — Пуковник Валетас, који је дошао из Герлица, ухапшен је.

Берн. — Из Беча: Команда аустријских трупа на западном фронту за сада је у Бриселу.

РАД НАРОДНЕ СКУПШТИНЕ

Седница од 13. 4. 1918. (званично). — Јутрос пројужена дебата о ратним кредитима. Говорили су против Милан Марковић, Милоје Јовановић и Шкорић. Одговарао им је заступник Министра Финансија В. Јанковић излажући потребу и хитност кредита, савршенији рад и контролу у Министарству Финансија но што је то раније било, контролу Скупштине преко парламентарног одбора, који би контролисао и утрошке ранијих кредита. Апелује на Скупштину да одобри кредит потребне и војски и онима што су као заробљени и остали у Србији а ако неће да даде овој Влади, онда нека се састави коалициона Влада од које ни садања Влада ни скупштин. већина не беже.

СРПСКИ ЗВАНИЧНИ ИЗВЕШТАЈ

13 априла наша артиљерија са леве обале Црне Реке, принудила је један непријатељски аероплан да се спусти у непријатељске линије а друга два вратила натраг: Наша авијација успешно бомбардовала непријатељски логор северно од Кокуха на који је бацено 220 килограма експлозива.

МАЛИ ОГЛАСИ

Књижара М. Ристићјевића издала је мали цени календар »Србија«. Цена 0,40 драхми.